

Burhanettin **Duran**
bduran@setav.org

TAKSİM'E CAMİ: MİLLİ İRADENİN TECELLİSİ

KUŞKUSUZ GÜÇLÜ İKTİDARLARIN, BİRÇOK ALANDA DÖNÜŞÜMLER GERÇEKLEŞTİRMESİ VE YENİ SEMBOLLER ÜRETME Sİ HAYATIN BİR GERÇEKLİĞİDİR. AK PARTİ LİDERİ ERDOĞAN DA İCRAATLARI, TERCİHLERİ VE SÖYLEMLERİ İLE TÜRKİYE'NİN GİDİŞATINA KRİTİK ETKİLERDE BULUNMUŞ BİR SİYASETÇİDİR. TOPLUMUN BÜTÜN KESİMLERİNE SUNDUĞU HİZMETLERİNİN ARASINDA GENİŞ İSLAMİ-MUHAFAZAKAR KESİMLERİN HAYALLERİNİ GERÇEKLEŞTİRMEK DE BULUNUYOR.

Yine bir cuma günü kutlu bir açılış daha gerçekleşti. 28 Mayıs'ta Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Cuma namazı ile Taksim Camii'ni ibadete açarak "150 yıllık bir hayali" gerçekleştirdi. İslam alemine, milletimize ve İstanbullulara hayırlı olsun. Lider, hayalleri ve milletine verdiği sözler için siyaset yapar.

Siyasi mücadelenin tozu toprağı içinde öyle anlar vardır ki, parıltısı ile lideri ve milleti buluşturur. İşte Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Büyük Çamlıca Camii ve Taksim Camii'ni yaptırması ile Ayasofya'nın yeniden ibadete açılması bu parlayanın yaşandığı anlardandır. İstanbul aşığı Erdoğan'ın hemşerilerine 1994'te verdiği bir sözünü ve hayalini daha yerine getirmesidir. Erdoğan'ın bu şehre ve ülkeye o kadar çok hizmeti var ki, aslında sadece kendisi ile yarışıyor. 1994'te belediye başkanlığı ile başlayarak devam eden 27 yıllık siyasi iktidar döneminde İstanbul'u dünya kentleri arasında öne çıkaran mega projeler gerçekleştirdi. Marmaray ve Avrasya tüneline İstanbul Hava Limanı'na ve Yavuz Sultan Selim Köprüsü'ne kadar İstanbul'da hayatı kolaylaştıran ve marka değeri kazandıran birçok eseri sıralayabiliriz. Bunların arasında Büyük Çamlıca ve Taksim Camii'nin yapılması ile Ayasofya'nın ibadete açılmasının ise önemli semboller olduğu aşikar. Nitekim Erdoğan da Taksim Camii'ni "büyük ve güçlü Türkiye'nin doğusunun işaretlerinden birisi" olarak niteledi. Bu açılışın "Ayasofya Camii Kebir'ine verdiğimiz bir selam, İstanbul'un fethinin 568'inci yıldönümüne bir hediye" olduğunu söyledi.

Güçlü Türkiye'nin İşaret Taşı

Erdoğan buradaki konuşmasında ayrıca Kur'an-ı Kerim'de, "Üzülmeysin, inanıyorsan üstün olan muhakkak sizsiniz" diye buyrulduğuna dikkati çekerek, "İstiklal Marşı'nın 'korkma' diye başladığı bir milletin siyasi, sosyal, ekonomik hiçbir tehdiye baş eğmesi mümkün değildir. Şu anda buradan, Taksim Camii önünden yankılanan

Taksim Camii Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın da katılımıyla kılınan Cuma namazının ardından açıldı. İstanbul Belediye Başkanı olduğu yıllarda "İnşallah burasının temelini atmak bize nasip olur" diye bahsettiği caminin açılışında konuşan Erdoğan, "Milletimiz 150 yıllık hayaline kavuşmuştur" dedi. (Mustafa Kamacı/AA, 28 Mayıs 2021)

sessiz, ülkemiz üzerinde hesapları olan tüm emperyalistleri, terör destekçilerini, insanlık düşmanlıklarını rahatsız ettiğinden şüphenez olmasın. Taksim Camii kendi vatandaşlarıyla birlikte tüm dost ve kardeşlerinin, tüm insanlığın umudu olan büyük ve güçlü Türkiye'nin doğusunun işaret taşlarından biridir" değerlendirilmesinde bulunarak, Türkiye'nin güçlü konumuna vurgu yaptı.

Neyin Sembolü?

Öte taraftan medyada çıkan bazı değerlendirmelere bakıldığında seküler kesimin bir kısmında bu sembolizmden rahatsız olanların mevcut olduğu görülüyor. Taksim Camii'nin somut bir kentsel ihtiyaçtan kaynaklanmadığını söyleyerek yeni eseri "ideolojik bir proje" ya da "fikri ve kültürel iktidar gösterisi" olarak niteliyorlar. Bu mekanı "Laik Türkiye Cumhuriyeti'nin sembollerine karşı" üretilen bir sembol olarak görüyorlar. Bu yaklaşımın Türkiye'nin sosyolojisinden kopuk ve toplumun temel ihtiyaçlarını anlayabilmekten uzak olduğu çok açık. Bu yüzden geçmişte Taksim'e cami yapma girişimini askeri darbeye gerekçe bile saymışlardı. Şimdi siyasetin tablosu farklı olduğu için semboller üze-

Erdoğan'ın bu şehre ve ülkeye o kadar çok hizmeti var ki, aslında sadece kendisi ile yarışıyor. 1994'te belediye başkanlığı ile başlayarak devam eden 27 yıllık siyasi iktidar döneminde İstanbul'u dünya kentleri arasında öne çıkaran mega projeler gerçekleştirdi. Marmaray ve Avrasya tüneline İstanbul Hava Limanı'na ve Yavuz Sultan Selim Köprüsü'ne kadar İstanbul'da hayatı kolaylaştıran ve marka değeri kazandıran birçok eseri sıralayabiliriz.

*Taksim Camii Cumhurbaşkanlığı
Erdoğan ve vatandaşın yoğun
katılımıyla dualarla açıldı. (Murat
Çetinmühürdar-TCCB/AA,
28 Mayıs 2021)*

Taksim Camii: Cumhuriyet'in İkinci 100 Yılına Armağan

rinden söylem üretimiyle bir yaklaşım ortaya koyuyorlar. Kuşkusuz güçlü iktidarların, birçok alanda dönüşümler gerçekleştirmesi ve yeni semboller üretmesi hayatın bir gerçekliğidir. AK Parti lideri Erdoğan da icraatları, tercihleri ve söylemleri ile Türkiye'nin gidişatına kritik etkilerde bulunmuş bir siyasetçidir. Toplumun bütün kesimlerine sunduğu hizmetlerinin arasında geniş İslami-muhafazakar kesimlerin hayallerini gerçekleştirmek de bulunuyor. Lâikçi vesayeti tasfiye ederek başörtüsü ve din eğitimi özgürleştirilmesi buna örnektir. Dindarları dünya ile yüzleştiren özgüvene taşıması buna örnektir. Ayasofya'nın ibadete açılması ile Büyük Çamlıca ve Taksim camilerinin yapılması diğer örneklerdir. Daha fazlası da sayılabilir. Önemli olan bu sembolik hizmetlerin ve eserlerin ne için ve neye karşı olduğu.

Toplumsal Mutabakatın Yansıması

Erdoğan'ın siyaseti "Cumhuriyet'e karşı" konumlandırılmaz. Aksine Cumhuriyet'i toplumun tüm kesimlerinin üstün değeri yapan bir siyaset yürütmekte Erdoğan. Bu amaçla da son iki yüzyıldaki Osmanlı-Türk modernleşmesine hakim olan Batıcı-pozitivist modernizmin aşırılığını tasfiye etmek için çabaladı ve önemli başarılar da elde etti. İşte Taksim Camii milletin iradesinin tecellisi yolunda yeni bir adımdır. Taksim gibi İstanbul'un merkezi meydanında eksikliği derinden hissedilen bir cami yapılması konusundaki toplumsal mutabakat, Erdoğan'ın beklentileri tespit etmesi ve buna cevap üretebilmesi açısından oldukça önemli. Bu yüzden Erdoğan 20 yıldır siyasetin zirvesinde. Ayrıca yeni açılan cami, Türk milletinin dini ihtiyaçlarının ve milli özgüveninin başka bir tezahürüdür. Gerçekleştirmek istediği hedefi, eninde sonunda aradan 150 yıl da geçse yapabildiğinin kanıtıdır.

Taksim gibi İstanbul'un merkezi meydanında eksikliği derinden hissedilen bir cami yapılması konusundaki toplumsal mutabakat, Erdoğan'ın beklentileri tespit etmesi ve buna cevap üretebilmesi açısından oldukça önemli. Bu yüzden Erdoğan 20 yıldır siyasetin zirvesinde. Ayrıca yeni açılan cami, Türk milletinin dini ihtiyaçlarının ve milli özgüveninin başka bir tezahürüdür.

Devletle toplum arasındaki bu beklenti duygusunun uzun yıllar sonra gerçekleştirilmesine bu anlamda ister "merkez ile çevrenin buluşması, entegrasyonu" deyin, ister "yüzyıllık bir normalleşme serüveninin son köşe taşı" deyin ister milletimizin kendi modernliğini üretmesinin işareti deyin." Sonuçta toplumla devlet arasındaki duygu birliğini kuvvetlendiren ve daha güçlü bir sinerji ortaya çıkartan somut bir adım atılmış oldu. Bu bağlamda ideolojik kaygılara da polemiklere de ihtiyaç yok. Türkiye'nin neresine giderseniz gidin Taksim meydanında bir camiyeye ihtiyaç olduğu ve bunun karşılanmış olmasından memnuniyetini dile getirir insanlar. Muhtemelen bu memnuniyetin kapsamı sınırlarımızın dışına da taşmaktadır. Sonuçta 150 yıllık bir hayali karşılayan bu kutlu açılış milletimize tekrar hayırlı olsun. Cumhuriyetimizin ikinci yüzyılına az bir zaman kala böylesine büyük bir hayalin gerçekleştirilmesi önümüzdeki zaman dilimi bakımından da büyük bir anlam taşıyor. Şimdiden şunu söyleyebiliriz: Taksim Camii, Cumhuriyet'in ikinci 100 yılına armağan. **K**